

Täysistunto

Keskiviikko 4.12.2024 klo 14.01—1.10

19. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta

Hallituksen esitys HE 119/2024 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 18/2024 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 19. asia. Käsittelyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö TaVM 18/2024 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Yleiskeskustelua, ja tämän mietinnön meille tulee esittelemään valiokunnan puheenjohtaja Puisto.

Keskustelu

22.27 **Sakari Puisto ps** (esittelypuheenvuoro): Kiitoksia, arvoisa puhemies! Esittelen talousvaliokunnan mietinnön fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta. Ehdotetulla lailla pantaisiin täytäntöön muutettu päästökauppaa koskeva direktiivi rakennusten erillislämmityksen, tieliikenteen ja eräiden muiden alojen päästökaupan osalta. Taustalla on viime kauden aikana päätetty, EU:n päästökauppadirektiiviin sisällytettävä uusi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökauppa ETS 2, joka on osa sovittua niin sanottua 55-valmiuspakettia, Fit for 55.

Muutetun päästökauppadirektiivin myötä EU:ssa perustetaan uusi polttoaineen jakelua koskeva päästökauppa, jonka tarkoituksena on edesauttaa jäsenmaiden taakanjakovelvoitteiden saavuttamista. Polttoaineen jakelun päästökauppa koskisi kulutukseen luovutettuja fossiilisia polttoaineita. Lakia ei sovellettaisi päästökauppalaan soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa varten tarkoitettuun polttoaineeseen tai maanpuolustuksen, raideliikenteen tai kaupallisen vesiliikenteen käyttöön erillisjakeluna toimitettuun polttoaineeseen, lentoliikenteen käyttöön tarkoitettuun lentopetroltiin ja lentobensiiniin eikä nollapäästöisiin polttoaineisiin. Päästökauppadirektiivi jättää kansallista liikkumavaraa koskien päästökaupan toteuttamistapaa, soveltamisalaa, hinnoittelun käynnistymisajankohtaa sekä hintavaikutusten mahdollista hyvittämistä.

Ehdotuksen mukaan polttoainetta kulutukseen luovuttavalla säännellyllä yhteisöllä tulisi olla päästölupa ja päästöjen tarkkailusuunnitelma. Säännellyn yhteisön tulisi tarkkailla ja todennuttaa päästönsä vuodesta 2025 alkaen. Lähtökohtaisesti säännelty yhteisö olisi kulutukseen luovutetusta polttoaineesta valmisteverovelvollinen taho, tosin päästökauppaan liittyvien velvollisuuksien siirto toiselle säännellylle yhteisölle on mahdollista. Päästöoikeuksien huutokaupat käynnistyisivät vuonna 2027, ja säännellyn yhteisön tulisi vuosittain palauttaa päästöjään vastaava määrä päästöoikeuksia. Energiavirasto vastaisi päästökaupan valvonnasta sekä toimisi rekisteriviranomaisena ja huutokaupanpitäjänä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

Päästökattoa alennetaan vuosittain lineaarisella vähennyskertoimella. Päästöoikeudet huutokaupataan markkinoille täysimääräisesti ilman ilmaisjakoa, ja järjestelmä poikkeaa käytössä olevan päästökaupan ETS 1 aloituksesta siten, ettei järjestelmän alussa tule olemaan suurta päästöoikeuksien yllalokaatiota. Päästöt pysyvät järjestelmälle osoitetun kehysten puitteissa ainoastaan siinä tapauksessa, että ne vähenevät lineaarisen päästövähennyskertoimen mukaisesti.

Maa- ja metsätalousvaliokunta on lausunnossaan korostanut tarvetta arvioida säädösehdoitusten yhteisvaikutuksia sekä tieliikenteen päästöjä ja ohjauskeinoja kokonaisuutena. Talousvaliokunta yhtyy tähän arvioon ja korostaa, että ilmastopolitiikan ohjauskeinojen kustannustehokkuutta ja vaikutuksia tulisi tarkastella kokonaisuutena. Tätä vaikeuttaa erityisesti EU:n ilmastopolitiikan ohjauskeinojen monimutkainen rakenne, johon talousvaliokunta on kiinnittänyt huomiota useissa asiayhteyksissä.

Esityksessä on päädytty laajentamaan direktiivin soveltamisalaa kansallisesti maa- ja metsätalouden polttoaineisiin sekä vapaa-ajan vesiliikenteen polttoaineisiin, sillä direktiivin mukaisessa soveltamisalassa pitäytyminen ei olisi nykyisen polttoaineiden jakelujärjestelmän puitteissa mahdollista ilman merkittäviä ja kustannustehottomia muutoksia polttoaineen jakeluun. Myös maa- ja metsätalousvaliokunta on lausunnossaan tarkastellut laajasti mahdollisuutta jättää maa- ja metsätalous sekä kalastus direktiivin mahdollistamalla tavalla päästökaupan soveltamisalan ulkopuolelle. Valiokunta toteaa lausunnossaan, että direktiivin ehtojen ja muiden EU:n jäsenmaiden soveltamisalaa koskevien ratkaisujen perusteella direktiivin soveltamisalan mukainen toimeenpano on valitettavasti käytännössä osoittautunut erittäin vaikeaksi ilman merkittäviä muutoksia polttoaineen jakelujärjestelmään.

Päästökauppadirektiivi mahdollistaa sen, että jäsenvaltio voi kansallisesti vuoden 2030 loppuun asti olla vaatimatta päästöoikeuksien palauttamista eli käytännössä jättäytyä hinnoittelun ulkopuolelle, niin sanotun opt-out-menettelyn. Tällöin jäsenvaltiossa tulee kuitenkin olla käytössä komission edellyttämä, päästöoikeuden hintaa vastaava, soveltamisalaan kuuluvia polttoaineita koskeva hiilidioksidiverotus. Päästökaupan kansallinen lykkääminen ei myöskään vähentäisi komission esityksen mukaista jäsenvaltion maksuosuutta päästökauppatuloista EU:n omiin varoihin. Hallitus päätti EU:n polttoaineen jakelun päästökaupan hinnoitteluun liittymisestä järjestelmän hinnoittelun käynnistyessä.

Suomen on arvioitu saavan huutokauppatuloja polttoaineen jakelun päästökaupan päästöoikeuksien huutokauppaamisesta noin puoli miljardia euroa vuodessa. Tulot riippuvat kuitenkin päästöoikeuksien hinnan kehityksestä sekä kulloisenkin vuoden huutokauppa-kiintiön koosta. Laskelmassa ei ole huomioitu EU:n sosiaaliseen ilmastorahaston ja omiin varoihin, eli EU:n budjettiin kohdistuvia maksuvelvoitteita. Päästökauppadirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on käytettävä päästökaupasta saadut tulot tai vastaava määrä direktiivin mukaisiin käyttötarkoituksiin.

Kansallisella sääntelyllä ei voi suoraan vaikuttaa päästöoikeuden hintaan. Kansalliset toimet päästöjen vähentämiseksi vaikuttavat epäsuorasti päästöoikeuden hintaan, mutta vaikutuksen on arvioitu olevan pieni Suomen päästöjen muodostaessa vain pienen osuuden järjestelmän piiriin kuuluvista päästöistä. Toteutuvaan hintatasoon vaikuttaa päästöjen vähentymisen nopeus ETS 2 -sektorilla koko EU:ssa.

Komissio esitti vaikutusarvioissa päästöoikeuden hinnalle 50 euron hinta-arvion. Toisaalta korkeimmissa arvoissa on päädytty jopa lähes 300 euron hintaan. Valiokunta korostaa komission hinta-arvioon liittyvää merkittävää epävarmuutta ja katsoo, [Antti Kurvisen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

välihuuto] ettei arvioitaessa erilaisten kompensatoratkaisujen tarvetta voida nojautua yksinomaan komission esittämään arvioon. Päästöoikeuden hinnan voidaan olettaa siirtyvän suoraan polttoaineiden kuluttajahintoihin. Hintavaikutuksen on arvioitu olevan komission arvioon perustuen 16 senttiä litralta bensiinissä, 11 senttiä litralta dieselissä ja 13 senttiä litralta polttoöljyssä päästöoikeuden hinnan ollessa 50 euroa tonnilta. Päästöoikeuden hinnan kasvun voidaan arvioida vaikuttavan polttoaineiden kuluttajahintaan samassa suhteessa.

Järjestelmä sisältää myös [Antti Kurvisen välihuuto] hinnannousua hillitseviä mekanismeja, mutta niiden kykyyn hillitä päästöoikeuden hinnan kasvua liittyy epävarmuutta. Talousvaliokunta kiinnittää huomiota hinnannousua hillitsevien mekanismien aktivoitumisasjan pituuteen suhteessa mahdollisiin markkinoilla nopeasti ilmeneviin häiriöihin ja pitää tärkeänä arvioida mekanismien toimivuutta päästökauppadirektiiviä jatkossa uudistettaessa.

Päästökauppa nostaa fossiilisten polttoaineiden hintaa ja päästökauppadirektiivi mahdollistaa tietyin edellytyksin siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisen. Talousvaliokunta korostaa, että hallitus on jo päättänyt ammattiliikenteelle kohdistuvana kompensatiokeinona ammattidieselin käyttönotosta. [Tuomas Kettunen: Riittääkö?] Näin voidaan hillitä hintavaikutuksia tavaraliikenteeseen ja vaikuttaa suoraan yritysten kuljetuskustannuksiin. Edelleen talousvaliokunta toteaa, että hallitus on jo linjannut, että se aloittaa valmistelun toimista maa- ja metsätaloussektorille kohdistuvien vaikutusten kompensoimiseksi. Valiokunta kiinnittää huomiota päästökaupan kustannusvaikutusten merkittäviin epävarmuuksiin ja tästä seuraavaan tarpeeseen seurata päästöoikeuden hintatason kehittymistä sekä valmistella erilaisia kompensointiratkaisuja vastaamaan tilanteeseen, jossa päästöoikeuden hinta nostaa pumppuhintaa kohtuuttomasti.

Lopuksi talousvaliokunta kiinnittää huomiota jo aiemmin EU:n 55-valmiuspaketin yhteydessä tunnistettuun ongelmaan päästökaupan soveltamisalan rajan muuttamisesta biomassaa käyttävien laitosten osalta 95 prosenttiin aiemman 100 prosentin sijaan. Valiokunta korostaa, että tähän kysymykseen tulee puuttua vaikuttamalla aktiivisesti päästökauppadirektiivin tulevaan uudistamiseen.

Arvoisa puhemies! Hyvät edustajat! Talousvaliokunta ehdottaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana. Valiokunta ehdottaa hyväksyttäväksi lausumaa, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa päästöoikeuden hintatason kehittymistä sekä valmistelee erilaisia kompensointiratkaisuja vastaamaan tilanteeseen, jossa päästöoikeuden hinta nostaa polttoaineiden hintaa kohtuuttomasti.

Mietintöön sisältyy vastalause. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kaunisto.

22.38 **Ville Kaunisto kok:** Arvoisa rouva puhemies! Auto, autoilu ja autolla liikkuminen eivät ole pelkästään sitä vapautta, mitä etenkin maakunnissa mutta myös pääkaupunkiseudulla tarvitaan. Se, mitä autoilu tekee, jos ajattelen itse vaikka Kouvolaa, on se, että se mahdollistaa ihmisten perushyvän arjen: se mahdollistaa töihin pääsemisen, se mahdollistaa lasten ja itsensä harrastuksiin kuljettamisen. Ja täytyypä tässä nyt, vaikka Kouvola ei ole kuin alle kahden tunnin ajomatkan päässä, muistuttaa siitä, että esimerkiksi Kouvola on pinta-alaltaan neljä kertaa suurempi kuin Helsinki, eli se yksityisautoilun rooli vain korostaa ihmisen perusarjen laatua, kun mennään vähän tästä Mannerheimintietä kauemmas.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

Mutta ehkä tähän päästökauppaan suoraan: Tämä on erittäin haastava kokonaisuus, se on syytä heti alleviivata tähän. Kuten valiokunnan puheenjohtaja Puisto tässä nosti, niin komission arvio on bensassa 16 senttiä litralta, dieselissä 11 senttiä litralta, polttoöljyssä 13 senttiä litralta, siis korotus, ja tämä on se oletusarvo, että päästöoikeuden hinta on 50 euroa per tonni vuonna 2030. Tästä on esitetty korkeampia hinta-arvioita. Samaan aikaan täytyy myös todeta, että TEM ei pidä perusteltuna, että se voisi kuitenkin 27 nousta sinne keskustan esittämään euroon bensalitralla. [Antti Kurvisen välihuuto] Mutta on aivan päivän selvää, että me ei voida suhtautua tähän sillä ajatuksella, että nämä polttoaineiden hinnat eivät nouse niin voimakkaasti, eli voivat nousta voimakkaammin kuin mitä nämä komission arviot ovat. Toisaalta meidän pitää myös suhtautua ilman liiallista pelottelua siihen todellisuuteen, miten me pystymme tässä kokonaisuudessa toimimaan ja estämään tätä.

No, hallitushan on toiminut polttoaineiden hintojen kanssa. Nyt käyttöön otetaan ammattidiesel. Jakeluvaikeus jäädytettiin, mikä siis laskee Marinin hallitukseen verraten polttoaineen pumppuhintoja parillakymmenellä sentillä. Tämän lisäksi tämän päästökaupan kohdalla hallitus on ottanut aktiivisen roolin siinä, että jos se aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia ihmisten arkeen, niin toimenpiteet pitää olla kohdillaan. Mutta samaan aikaan on syytä todeta, että tämä kokonaisuus ei ole millään tavalla helppo. Mielellään kuuntelen tätä keskustelua, koska jäi monta kommenttia vielä toteamatta tähän. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen, vastauspuheenvuoro, ja sitten mennään puhujalistalle.

22.41 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kun on valvonut pitkän päivän ja ollut täällä talolla, niin luulee, että näkee ja kuulee jo joitakin harjoja, kun kuulen täällä edustaja Puiston ja edustaja Kauniston puheenvuoroja. Ovatko nämä todella niitä kokoomuslaisia ja perussuomalaisia, jotka viime vaalikaudella, viime vaalien alla, sanoivat, että ei uusia kustannuksia maa- ja metsätaloudelle, pidetään polttoaineen hinta kurissa ja vielä alennetaan polttoaineen hintaa, ei kuriteta autoilijoita? Perussuomalaiset lupasi viime vaaleissa euron bensaa, ja nyt tällä kansallisella ratkaisulla, kun otetaan tämä päästökauppa käyttöön, nostetaan eurolla polttoaineen hintaa. [Tuomas Ketunen: Ohhoh!] Se ei välttämättä ole juuri se euro, mutta se voi olla 30 senttiä, 50 senttiä, niin kuin ympäristöministeri Kai Mykkänen, kokoomuslainen, hätäpäissään viikonloppuna on puhunut. Joka tapauksessa ottamalla ennenaikaisesti tämä päästökauppa käyttöön nostetaan polttoaineen kustannuksia. Te rikotte omaa hallitusohjelmaanne niin maatalouden osalta kuin sitten autoilunkin osalta.

Rouva puhemies! Sanon lopuksi: tämä perussuomalaisten bensapommi, bensapetos, on ehkä 2000-luvun törkeimmin petetty yksittäinen vaalilupaus.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Otetaan vastauspuheenvuoro. — Edustaja Puisto.

22.42 **Sakari Puisto ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ensinnäkin haluan todeta, että niin kuin edustaja Kurvinen hyvin tietää, silloin, kun valiokunnan puheenjohtajana pidän esittelypuheenvuoron tuolla, se on valiokunnan esittelypuheenvuoro ja siinänsä neutraali kuvaus siitä, miten valiokunta näkee asian. Mutta tähän on viime kaudelta, Marinin—Saarikon kaudelta, keskusta mukana tehty bensapommi, joka päätettiin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

silloin — sen ehdot sovittiin silloin — ja joka tulee nyt itse asiassa meidän toimeenpantavaksi. [Tuomas Kettunen: Ohhoh!] Ja kun minä katson tässä, niin itse asiassa me jätettiin viime kaudella jopa eriävä mielipide tähän asiaan ja nostettiin juuri näitä huomioita esille, minkä tilanteen kanssa me joudutaan elämään. [Tuomas Kettusen välihuuto]

No, ensinnäkin, mitä tulee näihin erilaisiin kompensatioasioihin, mehän nimenomaan kompensoidaan tätä. Se on meidän lausumassamme. [Antti Kurvinen: Miten?] Me ollaan tarkasteltu jakeluelvoitteen tasoa, polttoaineen tasoa, ja myös CO₂-komponenttia tarkastellaan. Ja kuten minä sanoin esittelypuheenvuorossani, jos me oltaisiin lykätty sitä sinne vuoden 2030 jälkeen, niin me oltaisiin jouduttu ottamaan siihen mukaan se ihan vastaava hiilidioksidivero, mikä olisi seurannut päästöoikeuden hintaa. Tiedätte tämän aivan hyvin.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Otetaan vielä vastauspuheenvuorot, edustajat Kurvinen ja Kaunisto, ja sitten mennään puhujalistaan.

22.44 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Rouva puhemies! Tulee semmoinen olo, että perussuomalaiset ovat ihan ulkona niin kuin varpunen jouluaamuna tämän asian kanssa. Kokoomusko teitä vie näin täysillä? Kuka teidät pakottaa tällaiseen? Tämä liikenteen päästökauppa olisi voitu ottaa 2031 käyttöön. Olisi voitu ottaa se neljä vuotta lisääaikaa, katsoa kokemuksia Euroopasta, miten tämä päästöoikeuden hinta oikein kehittyy. Olisi voitu miettiä rauhassa ne kompensatiot eli suomen kielellä sanottuna vaikkapa poistaa käyttövoimaverot, alentaa sopivalla tavalla ajoneuvoveroa, rakentaa järjestelmiä, joilla tämä päästökauppa ei tule kohtuuttomaksi. Sen sijaan nyt puistokokoomuslaiset, kokoomuksen vihersiipi, ovat vieneet teitä aivan vipukelkalla. Perussuomalaiset ovat rikkoneet täysin omat polttoainevalilupauksensa. [Tuomas Kettunen: Käsittämätöntä!] Edellinen hallitus ei pakota ottamaan tätä käyttöön vuonna 2027 ja ottamaan näin huonolla tavalla käyttöön. Ja ihmettelen sitä, miten vaikkapa edustaja Mäenpääkin on hyväksynyt tämän maataloudelle. Tämä iskee traktoreihin kyllä Kauhavalla, Ilmajoellakin aika lailla.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kun täällä nousi nyt tällainen keskustelu, niin otetaanpa vähän debattia tähän. Eli pyydän painamaan V-painiketta ja nousemaan seisomaan, niin otetaan sieltä. — Lupasin jo edustaja Kaunistolle. Ja sitten Mäenpää.

22.45 **Ville Kaunisto kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos puheenjohtaja! Äkkiä tämä meni siihen, että ratkaisun sijaan alettiin aika voimakkaaseen bensapopulismiin täällä. Otetaan nyt nämä esimerkit, mitä tuossa yritin nostaa esiin. [Tuomas Kettunen: Populismia!] Nyt ammattidiesel etenee, bensaveron kevennys tehty, jakeluelvoitteen jäädyttäminen, joka siis oli keskustan ajama kokonaisuus, jossa 20 sentillä per litra pystytään pumppuhintaa pitämään alempana kuin mihin se olisi noussut — sama porukka, joka edusti Suomea, kun polttoaineen jakelun päästökaupasta EU:ssa päätettiin. Tämä on mielestäni hieman valitettavaa. [Antti Kurvinen: On paljon valitettavaa, paljon valitettavaa!]

Ja nostan tähän yhteyteen sen, että ei ole tiedossa, että mikään muu maa olisi päätenyt lykkäämään päästökaupan käyttöönottoa johtuen siitä, että se on direktiivissä tehty erittäin kalliiksi, epävarmaksi ja vaikeaksi. Eli tämä ei ole ihan niin yksinkertainen asia. Mutta kyllä minä vähän vierastan sitä, että tässä yritetään nyt pestä kädet siitä, mitä on itse tullut tehtyä. [Tuomas Kettunen: Ei, te teette tästä vaikeata!]

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Mennään siinä järjestyksessä, mitä on noita V-painikkeita painettu, eli Vestman, Mehtälä, Mäenpää, Kangas ja Kettunen, ja oliko vielä Puisto? — Vestman.

22.46 **Heikki Vestman kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Marinin hallituksen autoiluvastaisen politiikan synkkä testamentti on tämä liikenteen päästökauppa. Keskusta ja muut Marinin hallituksen puolueet kävivät sen viime kaudella Brysselissä kuittamassa. Tämä bensapommi on keskustan itsensä virittämä. Tämä on keskustan bensapommi. [Jaana Strandman: Juuri näin!]

Riski autostaan riippuvaisten suomalaisten lompakolle sekä suomalaisen teollisuuden kilpailukyvyllä on todellinen. Vuoden 27 alussa bensiinin hinta voi ennusteiden mukaan nousta lähes 30 senttiä, vuoteen 30 mennessä jopa 90 senttiä. Orpon hallitus on siksi alkanut purkaa tätä keskustan bensapommiä. [Jaana Strandman: Just näin! — Antti Kurvinen: Räjätitte!] Se on päättänyt kompensoinnista kuljetussektorille, ammattidieselille ja lisäksi kompensoinnista maa- ja metsätaloudelle.

Pidän itse perusteltuna, että tämän lisäksi Suomi valmistautuu luopumaan polttoainevevon CO₂-komponentista, siis se reilu 17 senttiä bensalitralla, koska se on päästökaupan kanssa täysin päällekkäinen vero.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Seuraavaksi edustaja Mehtälä, vastauspuheenvuoro.

22.47 **Timo Mehtälä kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämän päätöksen juuret ovat vuodelta 2003, kun päästökauppajärjestelmä luotiin. Se käynnistyi vuonna 2005, ja 2015 säädettiin tarkennuksia ja vuonna 2018 sovittiin päästökaupan säännöistä vuosille 2021—2030. Tietääkseni olimme silloin samassa hallituksessa. Eli on hyvä muistaa, että nämä päätöksen tausta-asiat ovat aika pitkälle taaksepäin. On turha syyttää yksistään viime hallituskautta siitä, minkälainen tämä päästökauppatilanne tällä hetkellä on.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää, vastauspuheenvuoro.

22.48 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Oliko se Vanhasen hallitus silloin vuonna 2003? Taisi olla, [Tuomas Kettunen: Sitä kannattaa muistella!] elikkä siellä on kepu ollut sotkemassa jo heti alusta lähtien. Viime hallituksessa, johon keskusta kuului, Marin ja Saarikko kuittasivat tämän nyt käsillä olevan bensapommin. Tämä on teidän valintanne ollut. Meidän on tosi vaikea pyristellä vastaan. Me ollaan jätetty suuressa valiokunnassa siitä eriävä mielipide.

Sitten edustaja Kurvinen puhui täällä euron bensasta, mitä minä en ole kuullut enemminkin. Te puhutte palturia, kun te sanotte, että perussuomalaiset ovat luvanneet euron bensaa. Minä en ainakaan ole semmoista luvannut enkä ole kuullut kenenkään muunkaan lupaa. Mutta kun te sanoitte, että perussuomalaiset ovat järjestäneet jonkun tällaisen vaalilupauksen tai jonkun, niin jos joku on pettänyt äänestäjäänsä, niin te olette ne pettäneet. Viime hallitusohjelmaneuvoittelussa keskustasta jätti tyhjän paperin, [Puhemies koputtaa] ja te petitte ne äänestäjänne.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, ja mennään tämän listan mukaan, eli Kangas, Kettunen ja Puisto, ja sitten mennään kyllä puhujalistalle. Kaikilla on mahdollisuus käyttää täällä puheenvuoro, meillä on kahteen asti aikaa, ja vaikka käsiteltäisiin vain tätä yhtä asiaa sinne loppuun asti, niin ei haittaa mitään. — Elikkä Kangas.

22.50 **Antti Kangas ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Keskustan tyhjä paperi alkaa pikkuhiljaa selvitä. [Jaana Strandman: Kyllä! — Antti Kurvinen: Ette pärjää ilman keskustaa!] Tämä ei ollut suinkaan ensimmäinen asia, missä keskusta on virittänyt pommin nykyiselle hallitukselle. Ensin tuli sote-pommi, sitten tulee bensapommi, ja tulihan täällä jopa se, että keskusta on viritellyt tätä jo 2000-luvun alusta lähtien. Kiitos siitä, että toitte sen äänestäjille selkeästi esiin. [Ville Kaunisto: Ja velkarakalla!]

Tämä hallitus on tehnyt polttoaineeseen vero-alen ja jakeluelvoitteen jäädytyksen ja alkaa selvittää kompensointimahdollisuuksia maa- ja metsätaloudelle, ammatti-diesel on jo päätetty. Me emme pääse tätä karkuun, vaikka kuinka haluaisimme. Edelliset hallitukset ovat tämän taustalla ja virittäneet meille tämän päätettäväksi. Teemme kuitenkin niin vastuullista politiikkaa kuin tässä tilanteessa on mahdollista, aina oman kansan etu edellä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen.

22.51 **Tuomas Kettunen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Nyt tuli hallitukselta aikamoinen viritys bensapommista — bensapommista, [Antti Kurvinen: Huh-huh! Huhhuh!] joka Suomen kansalle on viritetty vuodelle 2027. [Perussuomalaisten ryhmästä: Keskusta!] Kuuntelisitte näitä hyviä puheenvuoroja, niin kuin tässä vierestä edustaja Mehtälä jo toi aikajanaa, mistä lähtien on lähdetty liikenteeseen, kun täällä jo annetaan ymmärtää, että tämä on viime hallituksen luoma bensapommi. Kyllähän tämä on pidemmältä aikaväliltä, [Juha Mäenpää: Se on Vanhasen hallituksen!] ja siellä 2015—2019 hallituskaudella myös perussuomalaiset olivat hallitusvastuussa.

Mutta nyt minä kysyn, rouva puhemies, näemmekö me ensi viikolla sellaisen tapahtuman, mitä moni ei olisi uskonut: perussuomalaiset, vihreät ja vasemmistoliitto äänestävät yhdessä rintamassa [Antti Kurvinen: Hohoo!] bensiinin ja dieselin voimakkaan hinnankorotuksen puolesta. Nähdäänkö tämä ensi viikolla?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ja sitten vielä edustaja Puisto.

22.52 **Sakari Puisto ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä edessä on myös tiedote ”EU:ssa sopu päästökaupan laajentamisesta ja vahvistamisesta” rakennusten erillislämmityksen ja tieliikenteen päästökaupasta joulukuulta 22. En sinänsä ihmettele, kun lukee vaikka edustaja Petri Honkosen joitakin tviittejä, joissa hän sanoo: ”Turha kuvitella, että keskusta osallistuisi enää kuuna päivänä viime vaalikauden kaltaiseen kokoonpanoon. Sitä painajaista en halua nähdä enää uudestaan.” En kyllä minäkään halua nähdä sitä.

Mutta sitten vielä tähän itse lykkäysasiaan. Siinä on artikla 30 e, missä säädetään niistä lykkäysedellytyksistä, ja siinä sanotaan ihan mustaa valkoisella, että edellytyksenä lykkämiselle on se, että jäsenvaltioissa on käytössä säänneltyyn yhteisöön kohdistuva hiilivero, joka on tasoltaan päästöoikeuden hintaa vastaava ja voimassa vuosina 2027—2030. Ja lisäksi on vielä erilaisia vaatimuksia, vastaavia ja byrokraattisempiakin, koskien raportointia, tarkkailua, ilmoittamista, ja niin edespäin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Sitten mennään puhujalistan. Edustaja Honkonen poissa. — Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

22.53 **Heikki Vestman kok:** Arvoisa puhemies! Auto on valtaosalle suomalaisista aivan välttämätön. Ihmiset autoilevat, koska ei ole realistista vaihtoehtoa sille — tai on, mutta se vaihtoehto tarkoittaa työnteon, yrittämisen sekä hyvän ja aktiivisen arjen loppua Suomessa. Auto edustaa itse asiassa kaikkea sitä, mitä Suomeen tarvitaan tänään enemmän: aktiivisuutta, ahkeruutta, työtä, yrittämistä, kasvua, vapautta. Suomihan on logistisesti saari. Maamme talous liikkuu ja kasvaa kumipyörien päällä, ja jos kumipyöräliike käy liian kalliiksi, talous ei kasva.

Puhemies! Orpon hallitus on ollut historiallisen autoilumyönteinen. Vertaillaanpa hetki Orpon hallituksen ja Marinin—Saarikon hallituksen tekoja.

Ensi töikseen Orpon hallitus alensi bensa- ja dieserveroa noin viisi senttiä litralta. Marinin hallitus sen sijaan teki ensi töikseen viime kaudella Suomen historian suurimman polttoaineveron kertakorotuksen, 6,6 senttiä litralta.

Toiseksi, Orpon hallitus alensi jakeluelvoitetta ja siten bensan ja dieselin litrahintaa päätösperäisesti yli 10 senttiä tälle vuodelle verrattuna Marinin hallituksen päättämään uraan. Marinin hallitus siis oli päättänyt käsittämättömästi lähes 15 prosenttiyksikön korotuksesta jakeluelvoitteeseen kuluvalle vuodelle, mikä olisi nostanut erittäin rajusti pumppuhintaa.

Kokonaisuudessaan näiden Orpon hallituksen päätösten myötä pumppuhinta on tänä vuonna 16 senttiä ja ensi vuonna 14 senttiä matalampi kuin Marinin—Saarikon hallituksen päätöksillä. Jos biopolttoaineiden hinnat nousevat lähivuosina, kuten ennakoida voi, bensa- ja diesellitra maksavat tämän vaalikauden lopussa huimat 20 senttiä vähemmän kuin Marinin—Saarikon hallituksen päätöksillä se olisi maksanut.

Eikä siinä vielä kaikki: Orpon hallitus laskee tämän päälle polttomoottoriautojen ajoneuvoveroa 50 miljoonalla eurolla, ja samaan aikaan Orpon hallitus on huolehtinut siitä, että kannusteet liikenteen sähköistymiselle ovat riittävät. Liikennesähkö ja sähköbensa sisällytetään jakeluelvoitteeseen, mikä luo uusia kannustimia puhtaisiin käyttövoimiin.

Arvoisa puhemies! Marinin—Saarikon hallituksen liikennepolitiikka käy yhä suomalaisille autoilijoille kalliiksi, [Antti Kurvinen: Miksi ette muuta sitä?] ja sen synkin perintö todella on tämä liikenteen päästökauppa, jonka keskusta muiden Marinin hallituksen puolueiden kanssa kävi kuittaamassa EU:ssa viime kaudella. Kaiken kukkuraksi nämä puolueet vielä ylpeilivät päästökaupan tuomilla laskennallisilla, siis teoreettisilla päästövähennyksillä. Tämä bensapommi, EU-viritys, byrokratian tuote EU:sta, on keskustan itsensä viritämä. Marinin—Saarikon hallituksen päätösten tuoma riski autostaan riippuvaisille suomalaisille sekä teollisuuden kilpailukyvyille todella on aito. Vuoden 27 alussa bensan hinta voi nousta sen vuoksi jopa sen 30 senttiä litralta ja vuoteen 30 mennessä jopa 90 senttiä litralta.

No, mistä tässä päästökaupassa on siis kyse? Liikenteen päästökaupassa polttoaineen jakelijoiden on ostettava myymälleen fossiiliselle liikennepolttoaineelle päästöoikeuksia. [Tuomas Kettusen välihuuto] Päästöoikeuksien määrää rajoittamalla luodaan markkinoille keinotekoinen niukkuus — tämän siis keskusta kuittasi. Päästökauppa ei kuitenkaan sovi liikenteeseen, koska polttomoottori on käytännössä yhä välttämättömyys niin henkilöautoilussa kuin logistiikassa. Kysyntä on siis varsin hintajoustamatonta. Tämä johtaa väistämättä päästöoikeuden hinnan voimakkaaseen kasvuun, minkä keskusta tiesi kuitatessaan

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

tämän mallin. [Antti Kurvisen välihuuto] Rahat päästökaupasta tulevat valtion kassaan, mistä EU vaatii sitten osansa — tämänkin keskusta kuittasi. Päästökauppa on siis käytännössä lisävero, joka kohdistuu liikkumiseen ja epäsuorasti työhön ja yrittämiseen. Pahimmillaan pitkien välimatkojen maassa se voi murentaa työnteon kannusteet, ostovoiman ja kilpailukyyn, ja tämä riski on sanottava rehellisesti ääneen suomalaisille.

Puhemies! Riippumattomat tutkimuslaitokset ja -yhtiöt povaavat komission matalampaa hinta-arviota huomattavasti korkeampia päästöoikeuden hintoja ja siten kovempaa pumppuhinnan nousua keskustan kuittaaman liikenteen päästökaupan johdosta. Tämä bensapommihan siis räjähtää väistämättä ilman purkavia toimenpiteitä vuonna 2030, jolloin päästökauppa on viimeistään kansallisesti toimeenpantava, mutta Suomen maksuvelvollisuus EU:n päästökauppatuloista alkaisi kuitenkin joka tapauksessa vuonna 27. Suomen olisi maksettava EU:n kassaan, vaikka päästökauppaa lykättäisiinkin parilla vuodella. Lykkäyksen saaminen ei olisi kuitenkaan varmaa. Liikenteen päästökauppa vaikuttaa pumppuhintaan välittömästi sen mukaan, mitä päästöoikeus pörssissä maksaa. Se sisältää eräitä liennyttäviä mekanismeja mutta ei sellaisia, jotka vaikuttaisivat heti, jos hinta nousee. Hintaa hillitsevät mekanismit lakkaavat joka tapauksessa vuonna 2030.

Näistä syistä Orpon hallitus on alkanut purkaa tätä keskustan bensapommia. Se on todella päättänyt päästökaupan kompensoinnista kuljetussektorille ammattidieselillä, ja lisäksi kompensointi tullaan tekemään maa- ja metsätaloudelle. Henkilöautoilun osalta ei ole vielä päätöksiä, ja siksihän hallituspuolueet edellyttivät talousvaliokunnassa lausumaa, jonka mukaan hallituksen tulee valmistella erilaisia kompensointiratkaisuja vastaamaan tilanteeseen, jossa päästöoikeuden hinta nostaa polttoaineen hintaa kohtuuttomasti.

Arvoisa puhemies! Liikenteen päästökauppa tietää suomalaiselle autoilijalle tuplave-roa, koska Suomessa liikennepolttoaineen verotuksessa maksetaan jo CO₂-veroa. Puolalainen autoilija maksaisi tulevaisuudessa vain päästökaupan hintaa, suomalainen autoilija päästökaupan hintaa ja samaa CO₂-tonnia koskevaa polttoaineveroa. Siksi tämä kansallinen CO₂-vero olisi mielestäni syytä poistaa liikenteen päästökaupan yhteydessä, ja tätä veron poistoa voitaisiin rahoittaa päästökaupan tuomalla liikkumavaralla valtioneulouteen. Hallituksen esityksessähän tulopotiksi on arvioitu huimat 500 miljoonaa euroa — ja osa tosiaan tilitettävä EU-kassaan, minkä keskusta on kuitannut.

Arvoisa puhemies! EU:n uuden komission on tarkoitus arvioida liikenteen päästökaup-paa uudelleen. Pidän selvänä, että Suomen etu olisi se, että hallitus aloittaisi ennakkovai-kuttamista uudessa komissiossa, jotta liikenteen päästökauppaan tehdään välttämättömiä muutoksia ja sen kumoamistakin arvioitaisiin. Tällä tavoin tämä keskustan bensapommi voitaisiin ehkä purkaa kokonaan. Samassa yhteydessä tulisi arvioida rehellisesti EU:n lii-kenteen päästövähennystavoitteiden vaikutusta EU:n kilpailukykyyn ja talouteen. Tämä on kriittinen kysymys Suomelle, joka on logistisesti saari. On kysyttävä, voidaanko liiken-teen päästövähennystavoitteisiin päästä EU:ssa asetetussa aikataulussa aiheuttamatta mer-kittävää haittaa Suomen ja EU:n kilpailukyvyille ja kansalaisten lompakolle. Liikenteen sähköistyminen ja muut puhtaat käyttövoimat ovat edenneet ja etenevät kyllä nykyisillä-kin kannustimilla.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kangas.

23.02 **Antti Kangas ps:** Arvoisa puhemies! Liikenteen päästökaupasta käytiin jo varsin railakasta keskustelua viime torstaina suullisella kyselytunnilla, kun mietintö talousvalio-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

kunnasta oli aivan uunituore. Mainitsen sellaiset nimet kuin Jätteenmäki, Vanhanen, Vanhasen toinen, Kiviniemi, Sipilä ja Marinin hallitus. Eli kuudessa hallituksessa, missä keskusta on ollut mukana, on ollut aikaa vaikuttaa tämän asian toimeenpanoon. Vaikuttaminen kuitenkin päätettiin keskustan toimesta aloittaa 2023 hallitusneuvottelussa tyhjällä paperilla. [Välihuutoja] Eikö ole käsittämätöntä? Nyt suu vaahdossa vaahdotaan turuilla ja toreilla hallituksen bensapommista, kun tosiasia on se, että meillä on käsissä kepulaisen bensapommi ja kepulainen polttoöljypommi maataloilla. [Välihuutoja] Keskustan mielestä maatalouden yrittäjätulo kestää vielä polttoöljyn hinnannostoa eurolla. [Jaana Strandman: Ohhoh!] Kuuden hallituksen ajan oli aikaa vaikuttaa. [Tuomas Kettunen: Olisipa perussuomalaiset hallituksessa!]

Keskusta antoi virheellisesti ymmärtää, että liikenteen päästökauppaa voitaisiin noin vain siirtää sormia napsauttaen vuoteen 2030 vuoden 2027 sijaan. Kyseessä olisi eräänlainen ilmainen lounas, mutta asiahan ei tosiasiasa ole näin. Edellytyksenä lykkäämiselle on se, että jäsenvaltiossa on käytössä säänneltyyn yhteisöön kohdistuva hiilivero, joka on tasoltaan päästöoikeuden hintaa vastaava ja voimassa vuosina 2027—2030. [Antti Kurvisen välihuuto] Kansallinen hiilivero on viitevuonna korkeampi kuin uuden päästökauppajärjestelmän keskimääräinen huutokaupan selvityshinta, ja lisäksi tulisi noudattaa täysimääräisesti raportointia, tarkkailua, todentamista koskevia vaatimuksia — niitä aivan samoja kuin päästökaupassa on. Jäsenmaa ilmoittaisi erikseen vuosittain poikkeuksen hyödyntämisestä sekä sitoutuisi suorittamaan osuutensa sosiaalirahastoon sekä omiin varoihin. Eli kyseessä on varsin byrokraattinen ja työläs järjestelmä, ja kustannukset ovat samaa tasoa kuin päästökaupassa, eikä suinkaan niin kuin keskusta antaa olettaa, että me vain voisimme unohtaa koko asian ja pyyhkiä sillä pöydän.

Jos Suomi olisi ottanut kansallisen lykkäyksen käyttöön, olisi Suomen valtiolta jäänyt saamatta päästökauppatuloja arviolta noin kaksi miljardia euroa vuosina 27—30. Uuden päästökaupan kansallisen käyttöönoton lykkääminen ei vähentäisi Suomen maksuvelvoitteita uuteen ilmastotoimien sosiaalirahastoon ja omiin varoihin eli EU:n budjettiin, joista komissio on antanut uuden esityksen. Esityksen mukaisesti 30 prosenttia uuden päästökaupan tuloista ohjattaisiin vuodesta 2028 alkaen EU:n omiksi varoiksi. Komissio tulee mahdollisesti ehdottamaan seuraavassa unionin monivuotista rahoituskehystä koskevassa ehdotuksessaan ilmastotoimien sosiaalirahaston rahoittamista suoraan EU:n budjetista.

Varmuutta ei ole siitäkään, täyttäisikö Suomen verojärjestelmä ja nykyinen hiilivero lykkäyksen edellytyksenä olevat kriteerit. Jos komissio toteaisikin jälkikäteen, etteivät lykkäyksen ehdot täytyisi päästökaupan jo alettua, joutuisivat jakelijat palauttamaan tarkastettavana olevan vuoden päästöjä vastaavat päästöoikeudet kokonaisuudessaan, vaikka kulutukseen luovutetusta polttoaineesta olisi jo maksettu hiilivero.

Nyt tehty hallituksen esitys on järkevin toteuttamistapa tässä varsin hankalassa kysymyksessä, eikä keskustalla toden sanoen olisi ollut mitään järkevämpiä keinoja asian hoitamiseen. Ja siinäpä jälleen yksi syy siihen tyhjään paperiin. Kuuden hallituksen vaikuttamistoimet täynnä tyhjää.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Kurvinen.

23.06 **Antti Kurvinen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Eletään tosiaan historiallisia aikoja, ja politiikkaahan tehdään ajassa. Ensi viikolla näitten puheenvuorojen pohjalta meillä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

syntyy tällainen epäpyhä allianssi vasemmistoliitosta ja vihreistä perussuomalaisiin, jossa nostetaan polttoaineen hintaa ja pyritään vähentämään autoilua. Voisi kuvitella, että tämä on painajaisuni tai jonkunlainen kangastus, mutta tässä me valitettavasti tällä hetkellä eletään.

Perussuomalaiset kävivät vaalit 2023 voimakkaalla energiapoliittisella painotuksella. Itsekin muistan elävästi lakeuksilla ne traktorin peräkärret, joissa luki, että ”turve uusiutuvaksi”. Niitä taisi olla edustaja Juha Mäenpäänkin kotiseudulla ja lähettyvillä. [Juha Mäenpää: Se lukee vieläkin!] Edustaja Mäenpää on tätä energiapoliittista lupaustaan toteuttanut sillä tavalla, että nyt perussuomalaiset ovat laittamassa pienetkin voimalaitokset turpeen käytöstä verolle. Mitään hyvää ei ole tapahtunut turpeen eteen tällä vaalikaudella, mitään muuta kuin heikennyksiä, ja nyt tämä törkeä vaalilupausten pettäminen etenee myös autoiluun ja polttoaineeseen. Luulen, arvoisa puhemies, että tämä on ehkä röyhkein takinkääntö 2000-luvun Suomen politiikassa. Aluspaitaa myöten on nyt edustaja Mäenpäällä ja muilla perussuomalaisilla takki kääntynyt. On tullut eteen puolentoista vuoden aikana, että kokoomuksen puistosiiپی, cityvihreät, vie teitä ihan 10—0, ja ainut asia, mihinkä te pystytte täällä salissa, on se, että te sanotte ”kerta edellinen hallitus” ja ”miksi te ette tulleet hallitukseen”. Kansalaiset näkevät sen, että te ette kykene hoitamaan mitään asioita ja te itkette meidän peräämme hallitukseen, [Perussuomalaisten ryhmästä: Hah hah!] kun olette siihen kyvyttömiä. Kokoomuksen citysiiپی vie teitä eteenpäin.

Mutta, arvoisa puhemies, käydäänpä läpi, mitä perussuomalaiset lupasivat ennen vaaleja: Perussuomalaiset lupasivat kansanliikkeelle ”Stop autoilijoiden kuritukselle” poistavansa jakeluelvoitteen kokonaan — siis poistavansa kokonaan jakeluelvoitteen polttoainepumpuilta. Ja toinen oli, että puolitetään polttoaineverotus. Tämä on se euron bensalupaus, mistä te puhuitte. Ja mitä te olette nyt tehneet hallituksessa? Te olette kokoomuksen kanssa tehneet sen, että te nostatte eurolla polttoaineen hintaa. Käyttöönottoa tälle liikenteen päästökaupalle olisi ollut mahdollista lykätä vuoden 2031 alkuun asti, mutta nyt sitten kansallisella päätöksellä tämä otetaan käyttöön 2027 ensimmäisten joukossa Euroopassa. Lisäksi on hiuksia nostattavaa se, että kansallisella päätöksellä päästökauppa otetaan käyttöön myös maa- ja metsätalouteen, vaikka ne olisi voinut jättää tämän liikenteen päästökaupan ulkopuolelle. Orpon hallitusohjelmassa lukee, että hallitus ei nosta maatalouden kustannuksia, heikennä maatalouden kannattavuutta. Jälleen uusi, petetty vaalilupaus perussuomalaisilta tällä päätöksellä. Hallitus arvioi tosiaan keräävänsä puoli miljardia, eli 500 miljoonaa, pumpuilta päästökaupan avulla. Ja hämmennyin kyllä, kun kuuntelin edustaja Kankaan puhetta: Edustaja Kangas perussuomalaisena kertoi täältä puhujakorokkeelta suomalaisille, että nyt pitää vain EU:lle lähettää rahaa tämä 500 miljoonaa. Eikö sen satojen miljoonien lähettämisen EU:lle pitänyt loppua viime vaalikauden mukaan? Nyt se vain kiihtyy tämän päästökaupan kautta. Aivan uskomatonta — olette pettäneet lupauksenne myös EU-politiikan osalta.

Päästökaupan arvioidaan nostavan merkittävästi polttoaineiden pumppuhintoja. Keskimäärin puhutaan vähintään 50 sentin hinnankorotuksesta, mutta osa asiantuntijoista on arvioinut lähes euron hinnankorotusta. Polttoaineiden hintaa tulee päästökaupan lisäksi korottamaan jakeluelvoitteen kova korotus, joka tapahtuu vuonna 2028. Elikkä juuri se jakeluelvoite, joka PS:n piti poistaa kokonaan, nousee nyt uuteen jättilukemaan vuonna 2028. [Sakari Puiston välihuuto] Hallitus on päättänyt korottaa 37 prosenttia jakeluelvoitetta vuonna 2028.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

Arvoisa puhemies! Tästä cocktailista, autoilun päästökaupasta ja jakeluelvoitteen nostamisesta, muotoutuu Orpon hallituksen bensapommi, jonka olette itse virittäneet ja räjäyttäneet nyt suomalaisten viljelijöitten ja suomalaisten autoa käyttävien ihmisten päälle. Ette ole tehneet liikenteen verotuksen kokonaisuudistusta, vanhat verot ovat päällä, dieselverot ynnä muuta. Kustannusten kompensatiota ei ole valmisteltu millään tavalla. Ainut konkreettinen esitys on raskaalle liikenteelle luvattu ammattidiesel, josta haluan kuitenkin lausua kiitoksen, että on jotakin positiivistakin tässä autoilijoiden synkässä talvessa.

Arvoisa puhemies! Täällä on sanottu, että on pakko lähteä mukaan vuonna 2027. Keskustan mielestä olisi kannattanut hyväksyä tarjous siitä, että on neljä vuotta lisäaikaa asiaa selvittää ja liittyä päästökauppaan vasta vuonna 2031. Neljän vuoden lisäajan myötä Suomelle olisi kertynyt tietoa siitä, millaiseksi päästöoikeuden hinta tulee muodostumaan, ja näin olisi voinut arvioida, miten tämä järjestelmä kompensoidaan tavalliselle keskiluokkaiselle autoilijalle. Olisi ehditty tekemään paremmin myöskin nämä verouudistukset. Liikenteen verotusta olisi voitu tänä aikana uudistaa ja poistaa esimerkiksi näitä muita veroja ja maksuja. Nyt näin ei ehditä tekemään, vaan bensapommi kaatuu päälle jo tämän vaalikauden aikana. Se on tämän vaalikauden viimeinen lahja Suomen kansalle vuonna 27, kun tämä lähtee liikkeelle. [Heikki Vestmanin välihuuto]

Arvoisa puhemies! Hallituksen virittämä bensapommi tosiaan nostaa eurolla bensiinin litrahintaa. Tämä ei ole minun, Kurvisen, mielipide, vaan tämä on asiantuntijoiden ja hallituksen itse vahvistama fakta. Tästä tulee lamauttava isku tavallisille suomalaisille, ja tämä tulee heikentämään Suomen kilpailukykyä entisestään. Nyt on vielä mahdollista peruuttaa, arvoisa puhemies. Tämä on täysin sataprosenttisesti Orpon hallituksen valinta. Deterministisesti ei ole edustaja Vestmankaan joutunut tätä ajamaan, vaan tämä on teidän oma valintanne ottaa tämä vuonna 27 näin huonoilla ehdoilla käyttöön. Edellinen hallitus ei ole mikään kummitus teidän niskassanne. Käyttäkää sitä valtaa, jonka Suomen kansa teille antoi, ja täyttäkää lupauksenne, älkääkä aina vesittäkö niitä ja heittäkö niitä roskikseen.

Arvoisa kokoomus, arvoisat perussuomalaiset, vetäkää tämä esitys pois. Älkää äänestäkö vihreitten ja vasemmistoliiton kanssa nyt euroa lisää polttoaineen hintaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari poissa. — Edustaja Mehtälä, olkaa hyvä.

23.13 **Timo Mehtälä kesk:** Arvoisa puhemies! Palautan vielä keskusteluun sen asian, että vuonna 2018 päätettiin näistä päästökaupan säännöistä, ja jos minä nyt oikein muistan, niin silloin olivat hallituksessa kokoomus ja perussuomalaiset keskustan lisäksi.

Elämme tosiaan ihmeellisiä aikoja. Ensi viikolla tässä salissa nähdään tilanne, jossa hallituspuolueet yhdessä vasemmistopuolueitten kanssa äänestävät polttoaineen isosta korotuksesta vuonna 2027 — siis perussuomalaiset yhdessä vihervasemmiston kanssa. Johan on aikoihin eletty.

Mistä on kyse, ja miten tähän on päädytty? Kevään 2024 kehysriihessä hallitukselta nähtiin yllätysratkaisu. Päätitte, että Suomi ottaa EU:n liikenteen päästökaupan käyttöön etuajassa vuonna 2027. Asiantuntijoiden mukaan hinta saattaa nousta jopa eurolla litra — siis asiantuntijoihin mukaan, ei ole mikään keskustan bensapommi, vaan se on asiantuntijoihin mukaan sanottu. Kyse on uudesta maksusta, joka tulee vanhojen verojen päälle.

Hyvä hallitus ja ennen kaikkea perussuomalaiset, ymmärsittekö mihin tällä päätöksellä sitoudutte? Ymmärsittekö, että tämä päätös on vakavassa ristiriidassa hallitusohjelman

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

kanssa? Suora lainaus hallitusohjelmasta: ”Liikennepolttoaineiden hinta ei nouse hallituksen toimenpiteiden takia.” On erittäin hämmentävää, että hallitus ei päättänyt käyttää direktiivin sallimaa siirtymäaikaa. Direktiivin olisi voinut ottaa käyttöön vuoden 2031 alusta. Miksi näin ei toimittu? Tätä me keskustalaiset talousvaliokunnassa esitimme. Neljän vuoden päästä oltaisiin oltu paljon viisaampia päästökaupan kustannuksen kanssa. Onko näin, että suuri syy päästökaupan käynnistämiseksi 2027 onkin luoda rahastusautomaatti valtiolle?

Arvoisa puhemies! Toinen, kenties vielä hämmentävämpi asia on, että hallitus päätti ihan itse sisällyttää myös maa- ja metsätalouden tähän päästökauppaan — siis ihan itse. Tätä ei direktiivi edellyttänyt, eikä myöskään monessa EU-maassa tätä ole. Eli tosiaan EU ei tätä vaatinut, mutta silti te päätitte tehdä näin. Keskusta ei olisi tehnyt tätä. Tämä tulee aiheuttamaan vähintään 60—200 miljoonan euron kustannukset maatalouteen, kun polttoöljyn hinta nousee, isot työkoneet kun eivät kulje sähköllä. Vaihtoehtoja ei ole niin kuin autoilijoilla ostaa sähköauto tai ajaa biokaasulla. Te perustelette päätöstä sillä, että olisi ollut vaikeaa jättää polttoöljyn jakelua ulos päästökaupasta valvonnan vuoksi. Tässä ei ole mitään perustetta, sillä tälläkin hetkellä tosiasiaa meillä on jo erittäin toimivat tavat valvoa polttoainejakelua, erilliset tankkauspaikat ja vielä väriaine polttoaineessa, ja systeemi on pelannut tähän asti aivan oivallisesti.

Hallitusohjelmassa luvataan, että maa- ja metsätalouteen ei lisätä kustannuksia omin toimin — petetty lupaus tämäkin. Ja vielä lisäksi, kun sanotte, että asia kompensoidaan maa- ja metsätalouteen: Tämä lupaus on täysin ilmassa. Mitään päätöstä ei ole, ja toiseksi jokainen yrittäjä tietää, että kompensatit eivät koskaan kata kustannuksia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen.

23.17 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Nyt ei tullut jytkyä, nyt tuli Suomen kansalle bensapommi. Bensapommi Suomen kansalle vuonna 2027. Pääministeri Orpon hallitus on kiirehtinyt Suomen ottamaan tämän polttoaineen hintaa korottavan päästökaupan käyttöön jo vuonna 2027. Tämä päätös on kansallinen. Tämä päätös on poliittinen. Se on hallituksen valinta. Minä en voi tällaista kiirehtimistä hyväksyä. Teidän pitäisi nyt ajatella suomalaista autoilijaa, hyvä hallitus, varsinkin hyvät perussuomalaiset.

Tässä valiokunnan mietinnössä, mitä käsittelemme, yhtenä keskeisimmistä perusteista on käytetty valtiolle koituvaa päästökauppatulon menetystä, jonka suuruudeksi on arvioitu kaksi miljardia euroa neljän vuoden aikana elikkä 500 miljoonaa euroa vuodessa. Hyvä hallitus, tähän tiedätte, keneltä tämä kaksi miljardia euroa otetaan. Niiltä kaikilta suomalaisilta, jotka käyttävät liikennepolttoaineita. Hallitus on menossa kyllä nyt syvälle veronmaksajien taskulle. Polttoaineiden käyttäjät maksavat tämän miljardien lisämaksun.

Tässä valiokunnan mietinnössä todetaan: ”päästökauppadirektiivi mahdollistaa sen, että jäsenvaltio voi kansallisesti vuoden 2030 loppuun asti olla vaatimatta päästöoikeuksien palauttamista”. Eli käytännössä jättäytyä tämän hinnoittelun ulkopuolelle. Miksi näin ei tehty? [Juha Mäenpään välihuuto] Sääntelyn toteuttamisvaihtoehtoja arvioitaessa on tarkasteltu myös tätä vaihtoehtoa. Hallitus päätti kehysriihen yhteydessä huhtikuussa 2024 EU:n polttoaineen jakelun päästökaupan hinnoitteluun liittymisestä järjestelmän hinnoittelun käynnistyessä.

Rouva puhemies! Tällä hetkellä Suomen kallein diesel on Itä-Suomessa Joensuussa: 1 euro 89 senttiä litralta. [Juha Mäenpää: Paljonko oli viime hallituskauden aikana?] —

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

Kallein diesel. — Jos tähän vielä laitetaan se melkein euro päälle, niin miten siellä Itä-Suomessa liikutaan, kun tarvitaan sitä autoa? [Juha Mäenpää: Ollaan kepun hinnoissa!]

Hyvä puhemies! Tämä on niin omituista, kun viime eduskuntavaalien alla tosiaan perussuomalaiset lupasivat, että polttoaineen hinta tulee alaspäin. Toisin se on käynyt tuolla Itä-Suomessa, tällä hetkellä siellä liikutaan lähes kahdessa eurossa litrahinnalta. Ja jos tämä vielä viedään lävitse, niin tulee aika kohtuuttomaksi liikennöinti omalla autolla.

Tässä keskustelun aikana on puhuttu siitä, kuinka hallitus laajasti kompensoi tällä hetkellä polttoaineen hintaan. No, Purra on vastannut kirjalliseen kysymykseen 26.6.2024 näin: ”Pääministeri Orpon hallitus on päättänyt kohtuullistaa uudesta päästökaupasta aiheutuvia kustannuksia logistiikkaketjuun ottamalla käyttöön vuoden 2027 alusta raskaalle liikenteelle kohdistetun dieselpolttoaineen valmisteveron palautusjärjestelmän eli niin sanotun ammattidieselin.” Tämä on hyvä asia. ”Sen valmistelu toteutetaan siten, että julkisen talouden kestävyys varmistetaan. Huomioiden julkisen talouden heikko tila ja jo toteutetut ja päätetyt toimet, hallitus ei ole valmistelemaan muita uusia toimia polttoaineiden hintojen alentamiseksi.”

Jos tässä keskustelussa hallituspuolueet ilmaisevat, että hallitus on kompensoinut jo laajasti polttoaineiden hinnan nousua, niin minkä takia kesäkuussa valtiovarainministeri Purra on näin todennut, että uusia toimia polttoainehintojen alentamiseksi ei ole tulossa, ja hinnat vaan nousevat?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää.

23.22 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät naiset ja miehet! Täällä on käsitellyssä polttoaineen hintaa nostava jakeluelvoiteasia, [Antti Kurvinen: Bensapommi!] ja tässä on ollut aika mielenkiintoista keskustelua, että mistä tämä johtuu. No, onneksi keskustasta tarkennettiin, että tämä on alkanut jo Vanhasen kaudella 2003-vuonna, ja sen jälkeen keskusta on ollut monet kerrat hallituksessa, ja viime kaudella kuitenkin sitten Marin ja Saarikko kävivät kuittaamassa EU:n papereihin, että me osallistutaan tähän jakeluelvoitteeseen tietyn ehdoin, ja tämä hallitus nyt joutuu kantamaan tätä Marinin—Saarikon ristiä selässään. Sille ei voi mitään. Edustaja Kettunenkin sen varmasti tietää.

Sitten täällä on puhuttu siitä, että mitä perussuomalaiset on luvannut viime vaaleissa, kun olemme pyrkineet eduskuntaan. Me ollaan puhuttu bensan hinnasta, ja varmasti kokoomuskin sen tietää, että myös perussuomalaiset on ollut tähän vaikuttamassa, että olemme hallituksessa yhdessä saaneet laskettua tätä polttoaineen hintaa, kuten varmaan kaikki kansalaisetkin ovat huomanneet.

Mutta te puhuitte täällä petetyistä lupauksista. Haluan nyt muistuttaa, mikä on vielä suurempi petos — jos te koette keskustassa tämän petoksena. Edustaja Kurvinen siellä sanoi, että Mäenpää on luvannut turpeesta jotakin. [Antti Kurvinen: Kyllä!] Minä yhä edelleen ajan niitä asioita, ja minä uskon siihen vankasti, että ne asiat saadaan hoidettua tämän hallituskauden aikana.

9.3.2003 jossakin päin Suomea minä olen ottanut kuvan semmoisesta isosta valotaulusta, missä oli keskustan logo, ja siinä luki ”dieselvero pois”. Jos te mielsitte sen, mitä minä olen sanonut, lupauksena, niin tämä on sitten teidän lupaus. Mitä sitten kävi, kun eduskunta muodostettiin? Te olette neljänneksi suurin puolue, teitä on minun mielestäni melkein 20 kansanedustajaa. Mitä tapahtui silloin, Kurvinen? Veitkö tyhjän paperin Saarikon kanssa

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

hallitusneuvottelupöytään? Eikö teitä hävetä? Se on äänestäjien pettämistä, jos jokin on äänestäjien pettämistä. Tänne on ihan turha tulla lietsomaan tuommoista juttua.

Minä olen luullut, että te olette maatalouden asialla, ja lähinnä minusta tuntuu, että te pettölette täällä maanviljelijöitä. Mehtälänkin puhe oli aivan niin kuin jostakin Korkeajänityksestä maanviljelijöitä kohtaan. [Naurua] Aivan käsittämätöntä. Itse maanviljelijä ja tuommoisia puhuu täällä. Eikö teidän pitänyt uskoa suomalaiseen maatalouteen? Aivan käsittämätöntä pelleilyä.

Sitten täällä on tuotu esiin, että maajusseille tulee paljon kuluja. [Tuomas Kettunen: Niin tulee!] Täällä lukee, että hallitusohjelman mukaan hallituskaudella ei tehdä kansallisesti sellaisia päätöksiä, jotka lisäävät maatalouteen kohdistuvia kustannuksia. Sitten siellä lukee seuraavassa kappaleessa — te olette varmasti tämän mietinnön lukeneet, te osaatte sen ulkoa — ”Maataloussektorin hyvitysjärjestelmissä tulisi mahdollisuuksien mukaan hyödyntää olemassa olevia maatalouden energiaveron palautusjärjestelmiä.” Ymmärrätekö te? Ette vissiin.

Sitten, oliko edustaja Kettunen, joka puhui siitä, että maatalous olisi voitu irrottaa siitä. Se on ihan totta. Maatalous olisi teoriassa pystytty irrottamaan tästä mutta ei käytännössä. [Antti Kurvinen: Miksei?] — Sen takia, että siellä olisi vaadittu erillisjakelu alusta lähtien. Kaikelle — maatalous, metsätalous, kaikki lämmitysjutut ja muut — olisi pitänyt olla erilliset säiliöt. Voisiko tämän asian kääntää niin, että keskusta olisi halunnut kahdennetut järjestelmät kaikkiin maataloihin? Se on käytännössä sellainen homma, että ei vain onnistu.

Sitten kun Kurvinen tuossa puheenvuorossaan sanoi, että perussuomalaiset on puhunut turpeesta ja luvannut sitä ja tätä. [Tuomas Kettunen: Ja polttoaineesta!] Muistakaa nyt: Keskusta oli viime kaudella hallituksessa, ja te korotitte turpeen verotusta. Sitten mitä teitte meidän yhteiskunnan kaikista tärkeimmän asian eteen, mikä on tärkein huoltovarmuuden kannalta: te järjestätte romutuspalkkion. Onhan se nyt aivan käsittämätöntä. Miten tämä on mahdollista?

Sitten kun minä teen turpeesta jonkin aloitteen, niin sen joku allekirjoittaa ja sanoo, että on hyvä aloite, ja sitten se haukkuu sen meidän maakuntalehdessä seuraavana päivänä, vaikka on itse allekirjoittanut sen huonon aloitteen. On aivan uskomatonta.

Kyllä tämä nyt vain on keskustan bensapommi. Ei siinä mikään muu auta. Te olette juuria myöten itse sitonut tämän homman ja meidän kädet tähän teidän bensapommiinne. Ei tämä hyvältä tunnu täällä. Te olette tämän ansan meille rakentaneet, ja me joudutaan nyt kantamaan sitä keskustan ristiä selässä. Ei sille mitään voi. [Tuomas Kettunen: Joulu on tulossa!] — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Täällä korkealla jo jännitys tiivistyi, että riittääkö seitsemän minuuttia. Justiin ja justiin. — Mutta nyt sitten vastauspuheenvuoro, edustaja Kurvinen.

23.29 **Antti Kurvinen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tästä edustaja Mäenpään pitkästä puheenvuorosta selvisi, että maatalouden olisi voinut jättää tämän liikenteen päästökaupan ulkopuolelle. Hän myönsi sen, [Tuomas Kettunen: Juuri näin!] ja te päätitte kuitenkin laittaa sen mukaan tähän euron bensapommiin, euron bensan hinnan korotukseen ja polttoöljyn hinnan korotukseen, löpölakiin. Tämän löpöpommilain te päätitte laittaa mukaan maataloudelle. Hyvä juttu, että Mäenpää myönsi sen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

Arvoisa puhemies! Ja te rikotte koko ajan teidän hallitusohjelmanne kirjausta. Eivät ne kirjaukset ja lausumat, arvoisa edustaja Mäenpää, hyvät perussuomalaiset, elätä ketään. Ja kukaan ei aja millään lausumilla ja kirjaimilla, hienoilla sanoilla, mitä edustaja Puisto hienosti esitteli, metriäkään tuolla teillä. [Juha Mäenpään välihuuto] Pitää olla oikeita ratkaisuja. Teidän hallituspolitiikkanne on se tyhjä paperi, mistä te koko ajan tässä hoette. [Heikki Vestmanin välihuuto]

Arvoisa puhemies! Edustaja Mäenpää, jos te uskotte turpeeseen, niin miksi hallitus on nyt laittamassa pienetkin voimallatokset verolle turpeen käytöstä. Te tuhoatte lopunkin turpeen tuotannon. Kuka siihen pakottaa? Ettekö te ajattele, miltä ihmisistä tuntuu Pohjanmaalla, kun ne näkevät tämän teidän politiikkanne, tämän lupauksen pettämisen?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, ja sitten taas puhujalistaan. — Edustaja Kaunisto.

23.31 **Ville Kaunisto kok:** Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän tämän keskustelun jälkeen käy yhä selvemmäksi, että keskustan bensapommi on kyllä nyt tässä käsittelyssä. Ja se ei kyllä tee tätä työtä yhtään helpommaksi, että keskusta ei aina edes ymmärrä itse, mitä ovat historiassa tehneet. [Heikki Vestman: Eivätkö ole tienneet?] — Eivät ilmeisesti ole tienneet.

No, tässä kun keskusta yrittää kaataa tätä nykyisen hallituksen syliin, niin olemme täällä muistuttaneet isolla joukolla, että ensinnäkin polttoaineveroa on laskettu ja tankkaaminen on halvempaa. Jakeluvetoitetta on kevennetty, mikä alentaa polttoaineen hintaa. Ajoneuvoveroa on alennettu, joten autoilu maksaa vähemmän. Ammattidieselmalli helpottaa raskaan liikenteen kustannuksia, ja polttoaineen hinnannousu kompensoidaan, jos hinnat alkavat nousemaan liikaa. [Eduskunnasta: Juuri näin!] Ja kun nämä on nyt keskustalle kerrottu useamman kerran, niin kyllähän sen huomaa, mitä sitten puheenvuoroissa alkaa esiintymään. No, kyllähän ne kaikki muutkin edelliset hallitukset ovat näihin vaikuttaneet tai eivät ole vaikuttaneet. Todellisuus on, että nytten me opittiin se, että keskustahan siellä on ollut itse aina mukana, eikä ole vaikuttanut tähän asiaan. Eli kyllähän tämä nyt valitettavasti on keskustan bensapommi, joka teillä on sylissä. [Juha Mäenpää: Löpö-moukari!] — Löpö-moukari sieltä edustaja Mäenpään avustuksella vielä tähän puheen loppuun. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kangas.

23.32 **Antti Kangas ps:** Arvoisa puhemies! Aloitan ensinnäkin oikomaan keskustan kertomia virheellisiä väittämiä. Tietääkseni 2018 hallituksessa on ollut Sininen tulevaisuus -niminen puolue, millä ei sittemmin ollut kylläkään tulevaisuutta.

Sitten tämä neljän vuoden lisäaika, mistä täällä paljon puhutaan: On varmasti käynyt hyvin selväksi kaikille tässä salissa ja kameroiden takana oleville, että ei tätä olisi päästy karakuun vaan siihen olisi tullut vero. Piste. Eikä se yhtään olisi vaikuttanut siihen polttoaineen hintaan.

Sitten toinen on tämä hypoteettinen maatalouden ulosjänti päästökaupasta: [Tuomas Kettusen välihuuto] Jos olisi jätetty maatalous ulos päästökaupasta, olisi pitänyt terminaalista lähtien tehdä uudet varastosäiliöt, uusi jakelu, uudet säiliöt tiloille, uusi kirjanpitovelvoite. Ei ollut mitään järkevää keinoa jäädä ulos. Paljon yksinkertaisempi ja helpompi keino noudattaa meidän varsin erinomaista hallitusohjelmaa maatalouden osalta oli yksin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

kertaisesti se, että luodaan kompensointijärjestelmä. Piste. Olisiko ollut parempi, että olisi rakennettu kallis jakelujärjestelmä, joka sinällään olisi nostanut jo polttoaineen hintaa merkittävästi, kuin sen sijaan se, että mennään vanhalla systeemillä ja kompensoidaan tiloille aiheutuvat kulut.

Minusta tuntuu, että tämä keskustan polttoainepommi on vähän samanlainen asia kuin nämä keskustan paljon puhutut viime kauden investointihankkeet, mistä on tulossa satojen miljardien investoinnit Suomeen. Onhan se mukava nähdä, että esimerkiksi vuoden 2027 puoliväliin mennessä Inkoossa tuotetaan hiilivapaata terästä. Näinhän sillä keskusta hehkutti viime kaudella.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen.

23.34 **Antti Kurvinen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Nyt mennään siihen lähtökohtaan, että milloinkaan tämä niin sanottu bensapommi viritettiin. Bensapommi viritettiin viime keväänä: 2024 kehysriihessä tehtiin kansallinen päätös, että Suomi ottaa liikenteen päästökaupan käyttöön heti, kun mahdollista. En tiedä, missä perussuomalaisen edustajat silloin olivat — olivatko vipukelkkailemassa keväällä vai tutkimassa Ylen ohjelmasisältöä vai kiusaamassa maahanmuuttajia, mutta eivät olleet hereillä silloin, kun tällainen päätös tehtiin. Siellä tietysti tällainen sirpapietikäislinen vihreä kokoomuslaisuus heijastuu, ja nyt tällainen meni läpi. Hallitus totesi, että ei käytä tätä neljän vuoden lisäaikamahdollisuutta, jonka mukaan vasta vuonna 2031 olisi tämä järjestelmä voitu aloittaa.

Päästökauppadirektiivissä selkeästi mahdollistetaan päästökaupan hinnoittelun ulkopuolelle jääminen, niin sanottu opt-out-menettely, ja keskustan mielestä tätä menettelyä olisi tullut käyttää. Päästökauppadirektiivihän mahdollistaa sen, että jäsenvaltio voi kansallisesti vuoden 2030 loppuun asti olla vaatimatta päästöoikeuksien palauttamista eli käytännössä jättäytyä hinnoittelun ulkopuolelle. Sääntelyn toteuttamisvaihtoehtoa arvioitaessa on myös tarkasteltu tätä vaihtoehtoa, mutta päädyttyä aloittamaan tämä järjestelmä heti. Eli tämä on se bensapommin virittäminen. Se käynnistettiin silloin viime keväänä, ja nyt se meillä tuolla tikittää.

Olisi ollut vahvoja perusteita keskustan mielestä jäädä tämän järjestelmän ulkopuolelle kustannusten hillinnän vuoksi, ja nyt pitäisi nähdä se, että Suomi on tehnyt vaadittavat notifiointit sitä varten eli hyväksynyt ne sieltä komissiosta — juuri se komissio, mitä perussuomalaiset nykyään kumartavat. Viime vaalikaudella ei saanut lähettää rahaa EU:hun, mutta nyt lähetetään satoja miljoonia. Mäenpääkin kumartaa nykyään Brysseliä, ja sinne on nyt kumarruksetkin jo hoidettu, edustaja Mäenpää, niin että olisi voinut jäädä ulkopuolelle. Aikalisän ottaminen olisi ollut sen takia hyvin välttämätöntä, että mitään kompensatioita eli veronkevennyksiä muuhun liikenteeseen hallitus ei ole suunnitellut, ja jos olisi otettu käyttöön tämä neljän vuoden lisäaika, siirtymäaika, niin olisi voitu arvioida liikenteen kustannusten ja siitä yhteiskunnalle kerättävien tulojen kokonaisuutta. Nythän tämä lisäpäästökauppanmaksu, 50 sentistä euroon, tulee tårta på tårta på svenska eli vielä nykyisten verojen päälle, ja ei ole esitetty mitään asiallisia perusteluita tälle poliittiselle kiirehtimispäätökselle.

Arvoisa puhemies! On hyvin raskauttavaa se, että maa- ja metsätaloutta ja kalataloutta ei ole pyritty jättämään tämän järjestelmän ulkopuolelle. Olisi ollut mahdollista rakentaa tähän kylkeen jonkunlainen vaihtoehtoinen hyvitysmekanismi alkutuotannolle, mutta tålaistakaan ei ole menty rakentamaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

Arvoisa puhemies! Minusta tämä kuvastaa todella hyvin hallituksen liikennepolitiikkaa ja hallituksen energiapolitiikkaa. Hallitusohjelma on loistava, mutta niillä sanoilla ei ole mitään merkitystä, kun sitä ei noudateta. Maa- ja metsätaloudelle luodaan uusia kustannuksia, ihmisten elinkustannuksia ja arkea heikennetään ja nyt nostetaan naftan, bensa- ja löpön hintaa vielä eurolla.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mehtälä.

23.38 **Timo Mehtälä kesk:** Arvoisa puhemies! Otetaanpa nyt vähän tässä laskelmaa. Jos polttoaineen hintaa tarkastellaan kesäkuulta 2022, kun se oli kalleimmillaan, se oli kaksi ja puoli euroa litralta, ja tänä vuonna 2024 marraskuussa 1,7 euroa litralta. Eli polttoaineen hinta on tippunut 32 prosenttia. Mitä on tapahtunut maailmanmarkkinahinnalle tänä aikana? Kesäkuussa vastaavalla hetkellä maailmanmarkkinahinta ja marraskuulla vastaavalla hetkellä öljyn maailmanmarkkinahinta: alennus on 46 prosenttia. Miten tämä on selitettävissä verrattuna hallituksen juuri äsken kuultuihin puheisiin?

Tänään olin työ- ja elinkeinoministeriöön yhteydessä, ja keskusteltiin pitkään tästä asiasta. Arvatkaapa, hyvät edustajat, mikä oli työ- ja elinkeinoministeriön virkamiehen vastaus tähän asiaan? Tässä ei ole mitään logiikkaa. Tässä ei ole mitään logiikkaa. [Juha Mäenpää: Onhan siinä logiikkaa!] Viime vaalikaudella maa- ja metsätalousvaliokunnan perussuomalaiset eivät vastustaneet tätä 55-valmiuspakettia eli päästökaupan tuomista tie- liikenteeseen. Talousvaliokunnan perussuomalaiset jättivät eriävän, josta puheenjohtaja Puisto, jota arvostan kovasti, tässä jo kertoikin, mutta tässähän nyt on joku ristiriita.

Kun puhutaan päästökaupasta ja energia-asioista, jotka kuuluvat talousvaliokunnan rooteleihin, on pakko puhua muutama sana myös tässä yhteydessä turpeesta, koska siitä sain tuolla vaalien aikaan kuulla enempi ja vähempi ja se kuuluu näihin päästökaupan artikkeleihin. Mitä luki perussuomalaisten vaaliohjelmassa Sinivalkoinen siirtymä syksyllä 2022, kun vaaleihin oltiin tulossa? Turve pois päästökaupan piiristä, turve uusiutuvaksi ja turpeen energiavero poistetaan. Yksikään näistä tavoitteista ei ole hallitusohjelmassa — siis ei yksikään — mutta ohjelmassa lukee, että turve on strategisesti tärkeä, mikä on hyvä asia.

Mitä hallitus on sitten tehnyt? Viime joulukuussa toi hallitus 20 megawatin kattilat päästökaupan piiriin tehon laskennan muutoksella — turpeen käytölle loppu yli kymmenessä lämpölaitoksessa. Ei ole laskenut turpeen verotusta, ei ole yritetty saada turvetta pois päästökaupan piiristä, ei ole yritetty saada turvetta uusiutuvaksi, ei ole kuivike- ja kasvuturpeen osalta tehty mitään esitystä niiden tuotannon helpottamiseksi, mutta teki päätöksen ajaa turvetuotanto alas 2030-luvulla.

Edellinen hallitus kuitenkin teki jotain positiivista. Turpeen käyttö 10 000 megawattituntiin asti verovapaata, epäkurantit, vanhat koneet, romut siis, turvetuottajat saivat muutettua rahaksi — siitä tuli kiitosta monelta turveyrittäjältä — turpeen käyttö puolitetaan 2030-luvulla.

Kaikki lupaukset siis ovat täyttämättä. Yrittäjänä häpeäisin moista tekemisen tasoa. Odotan hallitukselta vain tekoja. — Kiitos. [Edustaja Kettunen: Se oli jyrä puhe!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kettunen.

23.41 **Tuomas Kettunen kesk:** Kunnioitettu rouva puhemies! Käymme keskustelua talousvaliokunnan mietinnön pohjalta, hallituksen esitys eduskunnalle laiksi fossiilisen polt-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

toaineen jakelun päästökaupasta. Hyvä mietintö, mutta olisin toivonut, että täällä olisi ollut muillakin puolueilla vastalause tähän mietintöön. Hyvä, että keskustan edustajat jättivät tämän vastalauseen, jossa on lausumaehdotuksia ja tämän lakiehdotuksen hylkääminen.

Minkä takia hylkääminen? Kun tässä puhuttiin maataloudesta, niin kyllähän hallituksen valinta on esittää polttoaineen päästökaupan soveltamisalan kansallista laajentamista myös maa- ja metsätalouden käyttämiin polttoaineisiin ja näille toimialoille. Te rikotte tällä omaa hallitusohjelmaanne. On arvioitu, että esimerkiksi 100 euron päästöoikeuston hinnalla kustannukset maa- ja metsätaloudelle olisivat noin 120 miljoonaa euroa vuodessa — vuodessa. Kuitenkin päästöoikeuden hinta voi olla edellä todetulla tavalla vielä moninkertainen. Kuka keksi, että maa- ja metsätalouden pitää olla hallituksen maksumiehenä? EU ei ole vaatinut tätä. On turha selittää tässä salissa, että olisi teknisesti vaikeaa toteuttaa se, että maa- ja metsätalous jäisi tämän ulkopuolelle. Jos on tahtoa, niin kyllä ne keinot löytyvät. Hyvä hallitus, ryhtykää nyt töihin. Älkää potkiko nilkoille suomalaista maataloustuottajaa ja alkutuottajaa.

Vaihtoehtoisena ratkaisuna on esitetty kustannuksia kompensoivaa hyvitysmekanismia. Valitettavasti hyvitysmekanismit eivät kuitenkaan sisälly tähän hallituksen esitykseen. Tämä on erittäin vakava epäkohta. Miksi nämä kompensatiot eivät ole mukana? Miksi hallitus haluaa kiirehtiä päästökauppaa? Ei edellinen hallitus tähän pakota millään tavalla. Teillä on nyt kaikki valta ja keinot tehdä toisella tapaa. Turha tässä on mennä EU:n selän taakse. Tehkää päätös suomalaisten parhaaksi, suomalaisen maatalouden parhaaksi. Hallitus ei ole esittänyt asiallisia perusteluita tälle poliittiselle kiirehtimispäätökselleen, joka nostaa tuntuvasti bensa- ja dieselin hintaa. Tämä hinta voi jopa oikeasti nousta eurol-la litra. Ennen vaaleja luvattiin euron bensa, mutta hallitus on nyt päättänytkin korottaa eurolla tätä litrahintaa — siis täysin järjetöntä. Ja kun me katsomme tuolla Itä-Suomessa tällä hetkellä, tällä kyseisellä hetkellä, polttoaineen pumppuhintaa dieselin osalta, niin se on euro 89 senttiä per litra — ja se on liian kova hinta jo tälläkin hetkellä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vestman.

23.45 Heikki Vestman kok: Arvoisa puhemies! Kun kuuntelin keskustan edustajien puheenvuoroja, niin hetken jo ajattelin, onko voinut käydä niin, että keskusta ei ole tiennyt tai ymmärtänyt edellisellä kaudella hallituksessa, minkälaisen pommin silloinen hallitus on käynyt EU:ssa virittämässä suomalaisen autoilijan päälle. [Jaana Strandman: Näin on käynyt!] Mutta sitten tarkistin näitä valtioneuvoston eli Marinin—Saarikon hallituksen kantoja, jotka eduskunnalle on viime kaudella annettu. U-kirjelmässä vuonna 21 Marinin—Saarikon hallitus suhtautui myönteisesti komission ehdotukseen päästökauppadirektiivin muuttamisesta. Ja valtioneuvosto, Marinin—Saarikon hallitus, suhtautui positiivisesti esitykseen tieliikenteen ja rakennusten lämmityksen päästöt kattavasta uudesta, EU-laajuisesta päästökaupasta. Hallitus piti silloin tarkoituksenmukaisena esitystä kohdentaa uusi päästökauppa polttoaineiden jakelijoihin. Eli Marinin—Saarikon hallitus, keskusta mukana, tuki tätä päästökauppamallia avoimesti täällä eduskunnassa, ja uudelleen vuonna 22 hallitus tuki uuden, EU:n laajuisen, tieliikenteen ja rakennusten polttoaineet kattavan päästökaupan käyttöönottoa kirjelmässään eduskunnalle. Neuvottelujen lopputuloksena perustettiin uusi päästökauppajärjestelmä, joka siis vastasi Marinin—Saarikon hallituksen neuvottelutavoitteita.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

Kyllä keskusta on tiennyt viime kaudella, millaisen härpäkkeen se on käynyt kuittaamassa. Itse asiassa tämän päästökauppajärjestelmän kansallisen toimeenpanonhan aloitti nimenomaan Marinin—Saarikon hallitus vuonna 22. Te olette tienneet ihan tasan tarkkaan, millainen päästökaupan malli siellä on hyväksytty ja millaisia riskejä ja kustannuksia tämä suomalaiselle autoilijalle aiheuttaa.

Te olette myös tienneet, mitkä ne lykkäämisen ehdot ovat. Siis tämän lykkäyksen, että se päästökauppa astuu voimaan Suomessa vasta myöhemmin, voi hyväksyä vain, jos käytössä on vähintään päästöoikeuden hintaa vastaava, polttoaineita koskeva hiilidioksidiverotus. Eikö se ole sille suomalaiselle autoilijalle sama, aiheutuuko se hinnannousu verosta vai päästöoikeuden hinnasta? Te olette joka tapauksessa hyväksyneet, että vähintään sitä päästöoikeuden hintaa vastaava vero Suomessa pitäisi olla silloin käytössä. Eli te olette hyväksyneet sen hinnannousun joka tapauksessa vuodesta 27 alkaen.

Sitten tähän lykkäykseen sisältyy vielä semmoinen riski, jonka te olette hyväksyneet viime kaudella EU:ssa, että jos komissio toteaisi jälkikäteen, etteivät nämä lykkäyksen ehdot täyty, niin jakelijan pitäisi palauttaa päästöoikeuksia se määrä, jota se on jaellut bensaa ja dieseliä. Eli sen veron lisäksi tulisi vielä palauttaa se määrä päästöoikeuksia. Tämänkin mallin te olette kyllä viime kaudella hyväksyneet.

Eli kertokaa nyt avoimesti suomalaisille, miten te toteuttaisitte tämän kansallisen täytäntönpänon lykkäyksen sinne vuoteen 31, mitä te olette nyt täällä vaatineet. Eli minkä tasoista hiilidioksidiveroa Suomessa pitäisi ottaa nyt sitten käyttöön sen perusteella, mitä te olette viime kaudella EU:ssa käyneet hyväksymässä?

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kaunisto.

23.49 **Ville Kaunisto kok:** Arvoisa rouva puhemies! Onhan tämä nyt vähän niin, että täällä alkaa keskustalla bensa loppumaan. Viimeistään edustaja Vestmanin äskeinen puheenvuoro vei kyllä ilmatkin sieltä renkaista, koska kuten edustaja Vestman hyvin kuvaili, te olette, keskusta, tienneet aivan tasan tarkkaan, mitä te olette edellisessä hallituksessa ajaneet. Te olette tienneet sen aivan tasan tarkkaan. En tiedä, mutta kun en ehkä ole niin kokenut politiikassa, niin olen käyttänyt aika paljon aikaa miettien, miksi keskusta ei halunnut tähän hallitukseen mukaan, ja onkohan sitten se syy siinä, että te olette tienneet, mitä te olette tehneet. [Tuomas Kettusen välihuuto] Ehkä tämä on sitten se syy, että te virititte bensapommin ja halusitte sillä aiheuttaa haasteita. Mielestäni se ei ole isänmaan kannalta oikeanlaista politiikkaa.

Ehkä kuitenkin tähän loppuun haluan muistuttaa tästä lausumasta, vaikka sitä ei juurikaan keskustan puolella tunnuta arvostavan, missä hallitus seuraa päästöoikeuden hintatason kehittymistä sekä valmistelee erilaisia kompensointiratkaisuja vastaavaan tilanteeseen, jossa päästöoikeuden hinta nostaa polttoaineiden hintaa kohtuuttomasti. Eli koko ajan tehdään töitä sen eteen, ettei tämä keskustan bensapommi räjähtäisi suomalaisten ahkerien, autoilevien, työssäkäyvien, lapsia harjoitukseen kuljettavien ihmisten arkeen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kangas.

23.50 **Antti Kangas ps:** Arvoisa puhemies! Täällä on kuultu varsin painokkaita puheenvuoroja ja värikästä keskustelua tästä polttoaineasiasta. Kun tässä päästiin jo hiukan turpeeseenkin ja sivuttiin tätä minimiverodirektiiviä, ja kerta täällä näistä ristiriitaisuuksista

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

lähdetään peistä kääntämään, niin on varsin jännää, että talousvaliokunnassa keskustapuolue oli mukana olemassa samaa mieltä, että emme lausu tästä lainkaan, mutta maa- ja metsätalousvaliokunnassa tästä tuli valtava äläkkä, ja alle minuutti siitä, kun nuija kopahti pöytään, olikin somessa varsin raivokas postaus siitä, että olemme ajamassa turvetuotantoa alas. Että hiukan tässä nyt tulee mieleen semmoinen kaksilla rattaila ajo ja ristiriitojen lietsominen.

No, sitten tähän maa- ja metsätalouden jättämiseen pois järjestelmästä: Keskusta varsin hyvin, tasan tarkkaan tietää, että kaksinkertaisen järjestelmän rakentaminen on tolkutun kallista. Sen sijaan, että nyt rakennetaan toista järjestelmää rinnalle pieneen maahan, missä massat ovat varsin pieniä, rakennetaan hyvitysjärjestelmä tai käytetään entistä hyvitysjärjestelmää hyödyksi. En usko, että oikein kukaan maatalousyrittäjä haluaa lähteä uusimaan säiliötä, rakentamaan kaksia säiliötä kaksille eri käyttötarkoituksille, saati tekemään kirjanpitoa. Se vaatisi hyvin tarkan kirjanpidon niistä käytöistä. Eli keskusta haluaisi huomattavasti byrokraattisemman järjestelmän kuin mitä me nyt ollaan säätämässä.

Ja näin maatalousyrittäjänä, joka polttaa 60 000 litraa polttoöljyä vuodessa, voin sanoa, että vaikka tässä nyt keskustan mielestä on nilkoille potkittu, niin kiitos kysymästä, nilkat ovat varsin hyvässä kunnossa, kestävät kävellä töistä kotiin. Ja uskon siihen, että hallituksen kompensatiojärjestelmä lähtee toimimaan tämän asian kanssa. Hallitusohjelmassa on varsin selkeä kirjaus siitä, että maa- ja metsätalouden kustannuksia ei nosteta kansallisin toimin, ja tällä me menemme eteenpäin. Ei tässä ole mitään epäselvää, vaikka keskusta yrittää muuta täällä salissa puhua. Lisäksi ei ole mitään muuta järkevää vaihtoehtoa tämän koko asian toteuttamiseen. Keskusta tietää sen, että mikäli emme lähtisi päästökauppaan mukaan, meille tulisi hiilivero, eikä heillä ole mitään keinoa kiertää tätä asiaa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kurvinen.

23.53 Antti Kurvinen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Täällä edustaja Vestman kokoomuksesta epäili, että keskusta ei tiedä, mitä se tekee, mutta minä epäilen, että kokoomus kyllä tietää, mitä se tekee. Siellä se Sirpa Pietikäisen perintö, se cityvihreä kokoomus, selvästi tässä puhuu, kun tietysti halutaan vähentää autoilua ja saada porukka raiteille. Saahan sitä niin ajatella, mutta hyvin vaikeaa se useimmille suomalaisille on.

No, nyt sitten jos kerran tämä on niin kamala asia, minkä on edellinen hallitus aiheuttanut — se ”joku muu”, vähän niin kuin joskus on koulussa tai armeijassa sanottu, että joku muu ei tee mitään, ja jonkun muun vika on aina perussuomalaisten ja kokoomuksen mielestä tällä vaalikaudella kaikki — eli jos nyt joku muu, keskusta tai edellinen hallitus tai Sanna Marin tai vaikka pakkasukko, on tämän aiheuttanut, niin miksi sitten, kun ollaan kuilun reunalla teidän mielestänne, te hyppäätte sinne kuiluun? Mikä kohtalonomainen, deterministinen pakko teidät pakottaa hyppäämään sinne kuiluun, jos sitten Sanna Marin tai keskusta tai pakkasukko on tämän tilanteen aiheuttanut? Miksi te menette kuilun reunan yli? Miksi te ette ota aikalisää, hyvät kokoomuslaiset, noitten pikkuapulaistenne kanssa, pikku perussuomalaisten apulaisten, jotka eivät ymmärrä, mitä tekevät, kun he keskittyvät Ylen ohjelmiin ja maahanmuuttoon ja muihin tällaisiin toissijaisiin, identiteettipoliittisiin kysymyksiin? Miksi te ette, hyvät kokoomuslaiset, sitten tässä kuilun reunalla, jos siellä kerran ollaan jonkun muun takia, ota aikalisää vaan te hyppäätte Vestman edellä sinne kuiluun?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

Sitten joudun kysymään, edustaja Vestman, kun te väititte, että tänne tulee lisäkustannuksia ja veroja, ja edustaja Kangas toisti tämän väitteen, miksi teidän hallituksen esityksessänne lukee näin: ”Lykkäämisen seurauksena päästökauppa ei aiheuttaisi polttoaineiden hinnannousua olettaen, ettei nykyistä hiiliveroa jouduttaisi korottamaan.” Rouva puhemies, nyt ilmenee se, että edustaja Vestman ja edustaja Kangas ovat täällä hätäpäissään puhuneet aivan palturia. Te olette itse todenneet, että lykkääminen ei aiheuttaisi kustannuksia, ja nyt tulee sitten joku vero sieltä jotakin välillistä kautta.

Tässä ei nyt ole järkeä, ja ymmärrän, arvoisa puhemies, että tämä liikenteen päästökauppa on vaikea asia ja tämä kaikenlainen ilmastotyö on hyvin vaikeaa, ja se on erityisen vaikeaa näin suuressa, kylmässä maassa. Siksi nämä liikkeet pitäisi tehdä pitkällä aikavälillä ja harkitusti. Keskusta ajaa liikenteen isoa verouudistusta. Me ehdotimme jo viime vaalikaudella, että olisi tehty liikenteen iso verouudistus, missä olisi käytön mukaan verotettu ja olisi katsottu, että jos ajaa maaseudulla, missä ei ole niitä raiteita, joita kokoomuslaiset toivovat, ja missä ei ole raideliikennettä ja muuta julkista liikennettä, niin siellä olisi vähän halvempaa ajaminen ja Mannerheimintielle se olisi hieman kalliimpaa. Tällainen uudistus kannattaisi tehdä rauhassa ja ottaa päästökauppa siihen käyttöön.

Nyt kun halutaan hypätä sinne kuiluun, Vestman ja kokoomus ja pikkuapulaiset perussuomalaiset perässä, keksitään tämmöisiä hätäselityksiä täällä joistakin hiiliveroista. [Puhemies koputtaa] Teidän oma hallituksen esityksenne on eri mieltä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Seuraavaksi edustaja Kettunen.

23.56 Tuomas Kettunen kesk: Kunnioitettu rouva puhemies! Hyvää keskustelua, ja pyydänkin hallituksen edustajia, että kun äänestämme tästä, äänestäkää tätä esitystä vastaan. Hylätkää tämä lakiesitys. Teillä on siihen oikeus. Vai nähdäänkö me tosiaan ensi viikolla jotain sellaista, jota moni ei olisi uskonut, kun tämä vaalikausi alkoi? Perussuomalaiset, vihreät ja vasemmistoliitto äänestävät yhdessä rintamassa bensiinin ja dieselin roiman hinnankorotuksen puolesta. Niin kuin tuossa edustaja Kurvinen aikaisemmassa puheenvuorossa toi esille, niin ottakaa nyt tämä aikalaisä. Älkää kiirehtikö suomalaisten autoilijoiden, metsätalouden ammattilaisten tai ruoantuottajien kukkaroa rokottamaan.

Me keskustassa olemme esittäneet, että hallituksen esitys hylätään ja että eduskunta edellyttää hallituksen valmistelevan uuden esityksen, jolla maa- ja metsätalouden, logistiikka-alan sekä kuluttajien polttoainekustannusten tolkuton kasvu estetään. Ja kuten jo mainitsin aikaisemmin, nyt esityksessä ei ole minkäänlaisia hyvitysmekanismeja.

Jotkut ovat taannoin vaatineet bensiinin hinnan korottajia pihalle. Minä en vaadi sitä. Minä vain vaadin, että hallitus ei kiirehtimällä rankaisisi autoilevia suomalaisia. Kansa maksaa, ja hallitus kiittää.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

23.58 Timo Mehtälä kesk: Arvoisa puhemies! Ihan vain palatakseni vielä tähän, kun edustaja Kangas toi esille näitä järjestelmäjuttuja, niin en nyt oikein ymmärrä, mikä tässä on syynä, koska työ- ja elinkeinoministeriöstäkään en saanut tähän mitään sellaista pätevää vastausta, että kaikki järjestelmät pitäisi rakentaa uusiksi, koska nykyiselläänkin maa- ja metsätaloudessa käytetään värillistä polttoainetta, jossa on verokanta eri. Tämän vuoksi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 128/2024 vp

en ymmärrä tätä järjestelmän rakentamista, että joka ikinen vaihe pitäisi rakentaa erikseen, koska tällä hetkelläkin kuljetusautot kuljettavat värillistä polttoainetta maatiloille ja farmarisäiliöihin.

No, sitten tästä kompensatioasiasta olisi hyvä vielä hallitukselta saada vastinetta siihen, että puhutaan kyllä paljon kompensatioista, mutta minä olen yrittäjänä jo vuodesta 95, EU:hun liittymisestä asti, kokenut sen, että kun puhutaan kompensatioista, niin ne eivät koskaan kata kustannuksia. Tämä on niin kuin semmoinen välttämätön paha ja totuus, että näin käy. Elikkä näihin haluaisin kyllä vastausta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaunisto.

0.00 Ville Kaunisto kok: Arvoisa rouva puhemies! Mietin ennen kuin tämän asiakohdan käsittely alkoi täällä salissa, eli hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupasta, että mitäköhän tästä oikeastaan seuraa hyvää isänmaalle. No se, mikä tästä on seurannut poliittisesti hyvää, on ollut se, että tämä keskustelu on käyty. Mielestäni argumentit ovat olleet, no, hallituksen puolella aika selkeitä, mutta kyllähän nyt tämä pitkä keskustelu on osoittanut, että keskusta joutuu loppupeleissä menemään henkilökohtaisuuksiin, kun argumentit eivät kestä. [Antti Kurvinen: Mitä henkilökohtaista?] Eli kyllähän siinä mielessä tämä keskustelu on paljon paljastanut.

Ehkä nytten vielä tähän loppuun kertaan itseäni, ne hallituksen toimet: Ensinnäkin polttoainevero on laskettu, ja tankkaaminen on halvempaa. Jakeluvetoa on kevennetty, mikä alentaa polttoaineen hintaa. Ajoneuvovero on alennettu, joten autoilu maksaa vähemmän. Ammattidieselmalli helpottaa raskaan liikenteen kustannuksia. Ja viimeisenä polttoaineen hinnan nousu kompensoidaan, jos hinnat alkavat nousemaan liikaa. [Eduskunnasta: Millä se kompensoidaan?] Tämä on aika merkittävä lista, joka meillä on tässä käsillä, ja tämä on aika pitkälti se, millä argumentein tätä keskustelua voimme hallituksena käydä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 119/2024 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.